

Adaptačný program Materskej školy Kolískova 14, Bratislava

V rozhodnutí o prijatí dieťaťa do MŠ môže riaditeľka určiť adaptačný pobyt dieťaťa v materskej škole. Prijatím dieťaťa a jeho prvotným vstupom do materskej školy prebieha proces adaptácie, teda proces, počas ktorého sa dieťa prispôbuje novým sociálnym podmienkam v prostredí materskej školy. Materská škola (ďalej len MŠ) pre uľahčenie prechodu dieťaťa z rodiny realizuje adaptačný program. Adaptačný program MŠ obsahuje rôzne formy aktivít, ktoré uľahčujú prechod dieťaťa z rodiny do MŠ, vrátane rôznych foriem spolupráce s rodičmi, s cieľom tento prechod uľahčiť.

Spôsoby uľahčovania adaptácie dieťaťa v materskej škole:

Rodičia a učitelia môžu uľahčiť adaptáciu dieťaťa v materskej škole viacerými spôsobmi:

- krátkodobými návštevami dieťaťa s rodičom ešte pred vstupom do MŠ - Deň otvorených dverí, pozorovanie pri pobyte vonku,
- konzultáciami a informačnými stretnutiami rodičov dieťaťa, riaditeľky a učiteliek triedy na začiatku jeho dochádzky do materskej školy,
- dôslednou prípravou dieťaťa na pobyt v MŠ (rozprávanie, pozitívne pôsobenie, prispôbovanie domáceho režimu na pobyt v MŠ...).

Učiteľky zmierňujú a napomáhajú prekonávať sťaženu adaptáciu dieťaťa viacerými stratégiami:

- prejavmi záujmu učiteľky o dieťa napr. privítaním dieťaťa v triede, podaním ruky, úsmevom, pohladením, vyjadrením potešenia z opätovného stretnutia,
- sprostredkovaním dieťaťu najdôležitejších pravidiel, oboznámením s priestormi (trieda, umyváreň, jedáleň, spálňa),
- dovolením dieťaťu ponechať obľúbenú hračku,
- krátkym rozhovorom s dieťaťom o ponuke hračiek a činností s cieľom motivovať dieťa k nim,
- ranným kruhom, v ktorom môže dieťa komunikovať s inými deťmi a vyjadriť svoje myšlienky, pocity a názory voľne,
- orientáciou na hrové záujmy dieťaťa, odpútaním pozornosti dieťaťa od prejavov negatívnych emócií, umožniť mu hrať sa hry, ktoré sú jeho obľúbené,
- nenútením dieťaťa do hier a činností, ale uplatňovaním motivácie ,
- relaxáciou dieťaťa - umožniť mu relaxovať, venovať sa sebe, keď to potrebuje na uvoľnenie negatívnych emócií v relaxačnom kútiku,

- chválením dieťaťa za pozitívne prejavy správania a ochotu spolupracovať, hraním sa s inými deťmi,
- zabezpečením priestorov proti úrazu a úteku dieťaťa.

Adaptačný proces prebieha jednotlivými fázami, ktoré môžu mať vzhľadom na individualitu dieťaťa rôzne trvanie:

Orientačná:

Dieťa v MŠ:

- stavia sa do úlohy pozorovateľa,
- spracováva množstvo podnetov a problémov,
- nepokúša sa nadviazať kontakt s rovesníkmi,
- nezaujíma sa o aktivity,
- rozpráva ticho, jednoslabične alebo vôbec,
- nehrá sa, a ak áno, tak nie veľmi intenzívne,
- je uzavreté, zdržanlivé, plačlivé,
- dieťa trpí nechutenstvom, odmieta sa stravovať v MŠ.

Dieťa doma:

- prežíva to, čo dospelí po namáhavom dni,
- je neisté, unavené hlukom a množstvom podnetov,
- túži po klude, chce si odpočinúť,
- obmedzuje mnohé zo svojich činností, s ktorými sa zaoberal pred vstupom do MŠ,
- zje všetko, čo pred neho predložíte, pretože jedlo v MŠ odmietlo,
- potrebujú spracovať svoje dojmy a zážitky.

Úloha rodiča:

- nelúčiť sa s dieťaťom dlho (pri dlhom lúčení dieťa zneistie, nakoľko neobvyklé správanie rodiča podporí jeho strach),
- rešpektovať dĺžku adaptačného pobytu 1-4 hod,
- po návšteve v MŠ dať dieťaťu možnosť odpočinku,

- nezaťažovať dieťa náročnými aktivitami (nákupom, prechádzkami, pobytom na ihrisku,...),
- zosúladiť režim dňa v domácnosti s režimom v MŠ (čas vstávania, stolovania, hrania, odpočinku...),
- neprerušuje pobyt v MŠ,
- komunikuje s učiteľkami a plne im dôveruje.

Fáza presadenia sa

Dieťa v MŠ:

- je ochotné podniknúť prvé pokusy o kontakt s rovesníkmi,
- pokúša sa presadiť v skupine,
- začína viac komunikovať,
- hľadá ochranu u dospelých, ak má ťažkosti s rovesníkmi,
- rýchlo sa unaví (pre spory medzi deťmi pri presadzovaní sa v skupine),
- snaží sa upútať pozornosť všetkými prostriedkami,
- vyberá si len niektoré jedlá, naďalej málo zje.

Dieťa doma:

- pôsobí nevyrovnane,
- často sa mení jeho nálada,
- pokúša sa upútať pozornosť všetkými prostriedkami,
- plače, ak chcú rodičia odísť (aj keď zabezpečuje dozor jeho známa osoba),
- je odmietavé, chce opak toho, čo sa mu ponúka,
- odvráva,
- ráno je plačlivé, i keď šlo večer skoro spať.

Úloha rodiča:

- neprerušuje pobyt v MŠ,
 - nelúči sa s dieťaťom dlho,
 - nezaťažuje dieťa väčšími aktivitami, podporuje priateľstvá v MŠ (na ihrisku, doma),
 - rešpektuje správanie dieťaťa,
- komunikuje s učiteľkou.

Fáza ukludnenia, vyrovnanía

Dieťa v MŠ:

- správanie dieťaťa sa blíži k norme,
- je istejšie v priestoroch MŠ, podriaďuje sa normám a pravidlám správania sa,
- prejavuje deťom svoju náklonnosť,
- zaujíma sa o aktivity iných detí, zapája sa do činností,
- napodobňuje vzory,
- začína lepšie jesť, odmieta len neoblíbené jedlá.

Dieťa doma:

- dieťa je telesne vyčerpané,
- rýchlo sa unaví,
- začína rozprávať o zážitkoch a deťoch z MŠ.

Úloha rodiča:

- neprerušuje pobyt v MŠ, podľa možnosti ani na jeden deň,
- podporuje nové priateľstvá v MŠ (doma, na ihrisku, v parku),
- zaujíma sa o pekné zážitky prežité v MŠ,
- predlžuje pobyt v MŠ i na popoludnie,

- rešpektuje psychosomatickú záťaž u dieťaťa,
- komunikuje s učiteľkou.

Adaptačný program MŠ je zákonným zástupcom dieťaťa zverejnený prostredníctvom vývesiek v priestoroch školy a na webovom sídle MŠ. S adaptačným programom MŠ sú oboznámení zákonní zástupcovia novoprijatých detí vopred pred nástupom do MŠ pedagogickými zamestnancami školy. O dĺžke a forme adaptačného pobytu sa rozhodne v spolupráci so zákonnými zástupcami dieťaťa a prihliadnutím na individuálne osobitosti dieťaťa.

Ak je zákonným zástupcom dieťaťa vydané písomné rozhodnutie o prijatí dieťaťa a určený adaptačný pobyt, zákonný zástupca privádza dieťa do materskej školy postupne na jednu, dve a najviac štyri hodiny (podľa individuálnej dohody s riaditeľkou školy alebo učiteľkou) a po prevzatí dieťaťa z materskej školy zabezpečuje riadnu starostlivosť o dieťa. Ak sa dieťa zadaptuje, môže dieťa po dohode zákonného zástupcu s riaditeľkou pravidelne navštevovať materskú školu v dohodnutom čase, aj celodenne. Riaditeľka školy pred ukončením adaptačného pobytu prerokuje so zákonným zástupcom, na základe návrhu triedneho učiteľa, ďalšie pokračovanie predprimárneho vzdelávania dieťaťa v MŠ.

Priebeh adaptačného pobytu vypracováva triedna učiteľka. Adaptačný hárok vyplnía zákonný zástupca dieťaťa a odovzdá ho triednej učiteľke pred nástupom dieťaťa, alebo v prvý deň nástupu. Zákonným zástupcom dieťaťa poskytujú informácie o priebehu adaptácie dieťaťa obe učiteľky v triede pri preberaní dieťaťa alebo po dohode so zákonným zástupcom (na triednom aktíve a pod.), odporúčajú zákonným zástupcom ďalší postup v adaptácií na nasledovné dni.

V prípade zníženej adaptačnej schopnosti dieťaťa a v záujme zdravého vývinu môže riaditeľka na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a po prerokovaní so zákonným zástupcom rozhodnúť o prerušení dochádzky dieťaťa do materskej školy (na dohodnutý čas), vo výnimočnom prípade o ukončení predprimárneho vzdelávania v materskej škole.

V Bratislave, 23.08.2017

Vypracovala: Riaditeľka materskej školy, Mgr. Monika Šuleková